

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:
Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA
Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:
Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru insertiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Încă un cuvânt.

Affându-ne la începutul anului școlar, când tinerii nostri parte au părăsit vetrele părintești, parte le vor părăsi azi-mâne, pentru-ca să urmeze mai departe studiile lor, ne ținem de datoria a mai zice încă un cuvânt, atât tinerilor nostri cari studiază, cât și inteligenței române aflătoare prin orașele în cari studiază ei.

Știm că o parte din ei, poate partea cea mai mare, au să-și urmeze studiile la institute străine, ai căror profesori nouă Românilor numai binevoitori nu ne sunt, ba se află câte unii printre dinșii chiar răuvoitori, cari privesc cu amărăciune la dezvoltarea noastră națională.

Și aceasta, este de dorit, ca tinerii nostri să o aibă în vedere.

Sunt, nu-i vorba, și între profesorii lor străini de aceia, cari au sentimentul acela, ca să nu-i persecute numai din cauza că sunt Români.

Dar' totuși nici dela acești profesori nu putem pretinde, ca să aibă față de tinerii nostri aceeași atențiune, aceeași îngrijire, care ar avea-o profesorii români.

Tinerii nostri dela institute străine, dacă nu sunt tocmai persecutați, atunci sunt neglijați și lăsați de capul lor, ca să se desvoalte cum va vrea bunul D-zeu.

Și așa stând lucrurile, datorința tinerilor nostri este, ca să fie cât se poate de silitori și cu purtări bune, ca să li-se

impună atât profesorilor cât și colegilor lor străini.

Un lucru acesta, credem, pe care îl poate împlini ori-și-care tinăr. Deoarece pentru împlinirea acestui lucru nu se cere alta, decât să aibă purtări bune, să fie modesti, și să se ferească de ori-ce faptă provocătoare, să se distingă prin diligență, și, credem, se vor afla și între profesorii lor străini unii, cari îi vor iubi.

Și aceasta ar fi o mare bucurie și mulțumire pentru noi toți, căci prin aceasta am putea dovedi, că Românul ori-unde se află, nu este între cei din urmă, ci între cei dintâi, fiindcă e deștept, stăruitor și insetat după înaintare.

Bine ar fi, când inteligența română de prin orașele unde se află tineri de-ai nostri la institute străine, să se intereseze de ei și să le steie într'ajutor cu sfaturile lor.

Aceasta văzându-o tinerii nostri, s'ar îmbărbăta, și s'ar strădui fiecare ca cât mai mult să corăspundă datorințelor ce li-se impune, de-a deveni dintr'înșii bărbați folositori națiunii lor.

Căci mulți, foarte mulți sunt acei tineri, cari s'eraci fiind, trăesc în niște împregiurări, în urma cărora foarte ușor alunecă pe căi greșite și-și strică toată vieța, tot viitorul lor. Și câte talente frumoase nu au avut o astfel de soarte.

De aceea datorința noastră a tuturor este, ca întrucât putem, să ferim pe tinerii nostri de-a ajunge pe astfel de căi, aceasta făcându-o, am făcut un bine nu numai tinerilor nostri, ci națiunii noastre întregi.

Dee D-zeu ca așa să fie.

Carierile vieții.

Cariera industrială.

O veche vorbă românească zice: »a lucra nu-i rușine«. Adevărul cuprins în aceste cuvinte e atât de clar, încât nu are lipsă de explicații mai amănunțite: toată lumea știe că lucrul, hărnicia sunt de laudat și de imitat. Dar' judecata noastră, a Românilor, mai ales a țărânimii, e foarte unilaterală, ca să nu-i zic greșită în această privință. Știm cu toții, că a lucra nu-i rușine, dar' apoi earăși cu toții facem deosebire între lucru și lucru.

Și asta nu e bine așa. Țărânimia noastră în conservatismul ei tradițional și de o sută de ori laudabil — de astă-dată greșește.

Crescut cu plugul în mână, țăranul nostru își ține de mândrie și datorință totodată a-și crește copiii tot la coarnea plugului, în breazda moștenită din moși. Dacă are bani, își duce copilul la școli să-l facă popă, avocat, medic, adică »domn«, dar' de industrie să nu-i pomenească nime. El privește cu un fel de mândrie de moic la clasa meseriașilor, pe care o crede prea de jos pentru-ca el să se dimită până la ea. Dacă te pune păcatele să-l îndemni să-și deie băiatul la vre-o meserie, te pomenești că-ți răspunde »Doame ferește, domnule. Neam de neamul nostru au fost plugari și oameni cum se cade... De ce să-mi fac eu copilul de batjocură?«

Care va să zică, după concepția țărânimii noastre meseriașul nu e »om cum se cade« și a fi meseriaș e lucru de rușine.

Eată o părere greșită, criminal de greșită, încât n'avem destule puteri de a o reprobă și de a conjura pe toți învățătorii și preoții nostri, pe toți cari sunt în atingere nemijlocită cu masele țărânimii, să lupte din răspuțeri pentru răsturnarea ei. Poporul nostru trebuie capacitat, luminat, mântuit de acest pericolos prejudiciu; el trebuie să înțeleagă odată, că a lucra e totdeauna laudabil, ori ești plugar, ori măsar, ori protacăr; trebuie să înțeleagă, că meseriașii sunt tot atât de folositori și de necesari ca și plugarii și ca și clasa inteligentă.

Poporul trebuie mântuit de această greșală nenorocită cu atât mai virtos, că nu el poartă vina, ci împregiurările favorabile altora și — vitrege noue.

Până când alte popoare se desvoltau încetul cu încetul, noi eram copleșiți de griji și de necazuri. Când pe urmă a mai dat puțină apă și pe moara noastră, cei din jurul

nostru erau mari și tari, ear' noi eram mici și neputincioși. Și în zelul nostru de a înainta ne-am trezit deodată cu un gol, cu o lipsă în mijlocul societății noastre. Inteligență, putem zice, avem; țărânimie avem, dar' între aceste două clase sociale extreme trebuie să mai fie una: industriașii, meseriașii nostri, despre cari am putea zice, că nu-i avem. Astfel edificiul nostru național nu e complet; e ca o casă cu părășii spărți ori mai bine negătați, prin cari ține vântul a pustiu și a gol.

Ne-am pomenit cu industriași străini, și ne-a rămas în cap gândul nenorocit — ca o sugestie fatală — că industria e numai pe seama străinilor. Și ca ironia să fie și mai amară, ideea aceasta se ascunde sub masca unei ridicole mândrii naționale.

Și asta nu este bine așa. Clasa meseriașilor este un element de putere atât de însemnat, încât lipsa lui face să se clatine din temelii toată clădirea noastră socială.

Clasa meseriașilor este clasă avută, de o sută de ori mai rentabilă ca cultivarea pământului, și avuția este una dintre cele dintâi condiții pentru dezvoltarea unui popor.

Unde se duc banii nostri oare? La croitorii pentru vestimente, la pantofari pentru încălțăminte, la măsari pentru mobile din casă, la ferari pentru coase și feruri de plug, cu un cuvânt: la industriași. Și dacă acești industriași ar fi Români, treacă-ducă-se; dar' banii nostri ajung în mâni străine, și noi contribuim astfel la întărirea străinilor și la propria noastră pierdere.

Cine va zice că asta e bine așa? A sosit vremea să ne cugetăm serios și în această privință, să reparăm greșelile noastre și ale înaintașilor nostri. A sta cu mâinile în sin nu ar mai fi nepăsare; ar fi crimă.

Legăm deci de suflet tuturor, cari au inimă și minte de a înțelege cât de mare și de dureros e golul industriei noastre, de a lupta din toate puterile pentru delăturarea lui.

Dacă țăranul nostru are mai mulți ficiori, e păcat să-i țină pe toți acasă. Dee-i la măiestrie. Dacă are dare de mână, și dacă băieții sunt deștepti, ducă-i la școale, dar' numai în aceste două cazuri! Căci nu e mai dureros, ca un biet tinăr care e necesitat a-și întrerupe studiile din lipsa de mijloace, și nu e nimic mai ridicol și revoltător totodată, ca un »domn« stupid, care ar fi putut să devină un foarte bun meseriaș, de nu l-ar fi ridicat mândria tătâne-seu la o treaptă, care nu era pentru el.

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Logodnica Strigoilului.

Mai era, cinstiți boeri, căci de n'ar fi fost, nu s'ar fi povestit, dar' se zice, că ar fi fost, și de aceea se povestește. Era o seară de iarnă și toate fetele erau strînse la șezătoare și fiecare avea câte un flăcău ibovnic. Dar' numai una dintre trei surori, care era mai tinără și mai frumoasă dintre ele, nu voia să se îndrăgească cu nici un flăcău din sat. Când li zicea vre-unul să se deie în dragoste cu el, ea întotdeauna ridea de el și de toate suratele ei.

Ea zicea, că ei nu-i trebuie și că ea are să-și prindă un ibovnic de pe lumea cealaltă, vrând să înțeleagă prin asta, că să fie un străin, ear' nu din sat dela dînsa. Tot zicând ea așa cătră toate fetele și rîzînd de ele, că au a face cu flăcăi din sat, care nu sunt decât niște neghiobi, toate fetele prinseseră necaz pe dînsa, până chiar și surorile ei. Intr'o seară, când se apucase toate să-și zică, oare cum se poate să nu-i placă ei nici un flăcău dintre toți, care își băteau capul și ea le răspundea:

»V'am spus, că eu nu vreau decât om de pe lumea cealaltă«, eată, că intră un tinăr foarte frumos pe ușe și se duse drept la dînsa, zicându-i: Eată, Anicuțo, eu sunt om de pe lumea cealaltă, cum dorești tu.

Ea îl primî cu bucurie și începî să între cu el în vorbă, fiind foarte mândră cătră fetele celelalte, că nici una nu avea ibovnic așa de frumos cum era al ei. El era un bărbat înalt, cu ochi negri, cu păr creț și foarte tinăr, îmbrăcat foarte frumos și cu o manta lungă și largă aruncată pe umăr.

Toate fetele rămaseră cu gura căscată când îl văzură și nu mai puteau de necaz, cum să aibă ea un ibovnic așa de frumos și de galant, cum nu mai văzuseră ele până atunci. Toate să căsniau ca să-și găsească vre-un cusur, dar' nu putură.

A doua seară când veni el, se puseră ear' cu toatele să-l privească, ca doar' de vor găsi ceva, și tot uitându-se ele la dînsul, văzură că are picioare de cal.

Când se stîrși șezătoarea, n'apuca el bine să plece și toate fetele începură să rîză de Anicuța și să-și zică: »Ei, ce mai ibovnic mai ai și tu, cu picioare de cal«.

Cum auzî fata așa, se îngălbenî de ciudă și le zise: »Voi de necaz, că al meu e mai frumos, nu știți ce să mai ziceți, lasă să fie, lasă, că mîne seară când va veni o să mă uit și eu să văd, dacă așa e cum ziceți voi?«

A doua seară, cum îi veni ibovnicul, cea dintâi treabă a Anicuței fu, ca să se uite la picioarele lui, și văzî și dînsa, că așa era. Cum văzî fata, se întristă și vorbi foarte puțin și rece cu el.

După-ce se sparse șezătoarea, fetele începură să-și zică: »Ei, așa e cum am zis noi? Ai văzut și tu acuma, că noi am spus drept?«

»Da, așa e, dar' ce să fac acuma? Știți ce m'am gândit? Mîne când va veni să mă iau după el«.

»Apoi cum o să-l poți tu urma să nu te vază el?«

»Bine, uite ce m'am gândit să fac, dacă veți vrea și voi și dacă mă iubiți:

Toată lâna, care s'a tors astă-seară de noi, să o fac un ghem și mîne seară când va veni el, să-și prind firul de poala mantalei lui și așa pot să mă duc după urma firului fără-ca el să mă vadă.

»Bine, noi voim«, ziseră fetele, și se despărțiră poftindu-i fiecare noapte bună.

A doua seară, după-cum vorbiseră fetele, veniră ear' la șezătoare cu gândul, de a afla de ibovnicul Anicuței, că cine să fie el?

După-ce veniseră toate și toți, mai târziu ca de obicei veni și ibovnicul Anicuței, fata îl primî foarte rece, nu mai avea bucurie de dînsul și aștepta cu nerăbdare să plece mai curînd ca să-și urmărească. Făcî ea ce făcî și prinse firul de manta fără-ca el să bage de seamă, în sfîrșit șezătoarea se sparse și el plecă.

Atunci și Anicuța se luă după el; se duse, se duse, până-ce ajunse la o bisericuță mică într'un vîrf de deal. Cum ajunse, el intră în biserică, se desbracă și se duse în dosul bisericii la spatele altarului și începî să răcăie la un mormînt, care se vedea nou de tot. Fata privea cu inima bătînd și ne mai putînd de frică, dar' cu toate acestea ea voia să vadă ce o să facă el acolo.

Când ce să vadă biata fată, el scoase

sicriul pe marginea gropii și se apucă să roază căpățîna mortului. Atunci ea, cu toată frica, tot își făcî curagiu și scoase inelul, care i-l dăduse el, și îl aruncă, apoi o tulă la fugă cât putu.

Cum văzî el inelul, înțelese tot și îndată dete fuga în biserică, se spălă, își luă manta și plecă după dînsa, dar' nu apucă să facă douăzeci de pași și începură a cânta coșoii, ear' el perî, pe când fata fugî din toate puterile până-ce ajunse acasă.

Cum o văzură surorile așa de speriată și galbină ca ciara, începură să o întrebe, că ce a văzut și de ce este așa de galbină, ear' ea le spuse, că nu a văzut nimic și că poate de osteneală e galbină, surorile o lăsară în pace mulțumindu-se cu atât.

A doua seară nu mai veni ibovnicul Anicuței la șezătoare și toate fetele și flăcăii începură să ridă de Anicuța, zicîndu-i, că de ce se va fi supărat omul de pe lumea cealaltă de nu mai vine.

Dar' biata fată tăcea și numai inima ei știa ce suferia, în sfîrșit se sparse șezătoarea și toate fetele plecară pe la casele lor. Cum ajunse și Anicuța cu surorile ei acasă, se culcară cu toatele și adormiră, dar' numai de biata Anicuța nu se mai lipsea somnul și se tot gândia la ce a văzut, însă tot gîndindu-se ea așa, deodată aude la fereastră zicîndu-i: »Anicuțo neică, ce ai văzut, ce ai auzit, de mi-ai aruncat inelul?«

Anicuța incremenî când auzî glasul strigoilului, ce să facă ea acum? Ce să-și răspundă? Să gîndi mai bine să tacă, dar' el ear' o în-

Părinții se-și deee bine seama, și dacă-și iubesc copiii, se nu-î nenorocească cu dragoste!

Carierea industrială e mult mai sigură și mai puțin complicată ca celelalte cariere: în trat învțăcel cu 12 ani, băiatul ajunge după trei ani a primi răsplata pentru lucru, pe când »inteligentul« nici după alți 12 ani nu va ajunge.

Un meseriaș harnic are avere din care se trăiască cinstit și e scutit de multe daveri și necazuri, cari se ascund sub hainele negre și cilindrele »domnilor«.

Carierea industrială nu împedecă nici sborul aspirațiilor mai înalte.

Invțăceii meseriași urmează la școala învțăceilor; dacă au patru clase gimnasiale la școala medie de industrie (Brașov, Budapesta, Cașovia), la cursul mechanic, la școala industrială de artă (Budapesta). La această școală ascultă doi ani. Absolvenții au drept de voluntariat, și de a urma la cursul comercial special. Tot cu patru clase gimnasiale se pot înscrie la cursul artistic de pictură și sculptură.

În sfârșit cu șese clase se poate înscrie la școala de desen și se devină profesor de desen.

Am amintit acestea ca să arătăm frumoasa carieră, ce se oferă tinerilor industriași, cari au făcut câteva clase gimnasiale.

În sfârșit, ca să avem o idee mai lămurită despre vastitatea terenului industrial și în consecuență despre starea noastră de rămânere, amintim drept încheiere câteva cariere.

Cu I. clasă gimnasială: curs electrotehnic, curs de mașini, conducător de vapor, atelier pentru jocuri de copii, industrie de casă, școală de țesut, școală de grădinarit.

Cu II. clase: școale speciale de zidărit și lucrări de aramă, școala specială de fotografat, cursuri de desen industrial, curs pentru arhitectură militară, școli speciale pentru industria de peatră și lut, școli speciale pentru sculptura și lustruirea petrei, examen de sculptor și faur, institut regnicolar pentru vâpsirea sticlei.

Cu IV. clase: școli de mine, școala de industrie artistică (iparművészeti iskola), atelier pentru mecanică, institut pentru pregătirea recușitelor de învățământ.

Cu VIII. clase: cariera de arhitect, de supraveghetor industrial. Atară de toate aceste mai sunt: școala de pantofari din Sibiu, susținută de reuniunea industriașilor (Gewerbeverein), școala de chelneri din Budapesta, școala de croitori tot de acolo.

Ei, poftim — alegeți!

ca un păstor neadormit, pentru sdrobirea lanțului întunerecului spiritual, în care se afla bietul țeran, i-a aplicat de preoți și învățători bărbați cu pregătiri de cari au avut, cu speranța de înaintare și emancipare.

»Omne initium grave est«. Astfel marele părinte al școalei române puse începutul, cu un institut pedagogic, basat pe devisa: »Cu Dumnezeu tot înainte«, și ordonă ca învățătorimea, pentru înmulțirea cunoștințelor pedagogice, să se adune pentru 1—2 săptămâni, în tot anul la locuri anumite, sub președinția unor comisari consistoriali, ceea-ce apoi a provăzută în statutul organic §. 130.

Și bine era așa! pentru-că preoții și învățătorii se recrutau din oameni cu cunoștințe foarte elementare, cari abia știa ceti și scrie cu cirile, cunoșteau slujba bisericească, ear' despre metoda de propunere nici vorbă.

Pentru aceasta dar' metoda din școală a lui az, buche, vede, de care am avut și eu noroc, reclama cu tot adinsul, să se adune învățătorimea, să i-se facă unele explicări întru ameliorarea instrucțiunii.

Multe așa avea de vorbit despre învățătorul și școala de acum 30—50 ani, dar' mărginesc la titula de mai sus și la starea noastră de azi.

Din institutul nostru »Andreas« din an în an au eșit învățătorii tot mai apți și mai cualificați, cari astăzi vorbesc despre un Rousseau, Pestalozzi, Herbert etc. cari cu demnitate și cu drag reprezintă școala română.

Ba acești pionieri ai școalei române, pot afirma cu mândrie, că posed și au cunoștință perfectă despre metoda singuraticilor discipline școlare și aceasta se explică prin însuși faptul, că Consistorul arhidieceșan vazănd propășirea cu pași repezi înainte, îndeamnă învățătorimea, la 1880, să se constituie în reuniuni și se-și compună statutele necesare.

Astfel prin întărirea statutelor singuratecelor reuniuni, Consistorul arhidieceșan re- cunoaște maturitatea și aptitudinea corporațiunii învățătoresști de a se putea conduce de sine spre binele și înflorirea școalei române.

Ca unul, care am avut parte activă în reuniune, mărturisesc adevărul expres prin aceste șire și cu inima sfășiată am cetit propunerile și debaterile din ăstan a Sinodului arhidieceșan referitoare la ștergerea reuniunilor învățătoresști, o noare bravilor bărbați, dascălii dascălilor, amicilor școalei române, cari au susținut steagul nostru.

E drept, că ministrul r. u. de culte a dat ordin pentru compunerea și așternerea statutelor, ba știu și aceea, că unele reuniuni și-au și așternut statutele la Consistor, încă înainte cu 2 ani.

Și după toate acestea, un deputat sinodal vine în plenul Sinodului arhidieceșan și ne timbrează de nematuri. Această timbrare nesocotită, fără cunoaștere de cauză, o declin dela adresa fiecărui învățător al arhidieceșei noastre, privind-o drept atentat la onoarea și reputațiunea noastră.

Oare dl propunător și susținător nu a cugetat, că prin aceasta a degradat, în fața lumii, întreagă națiunea română?

O injurie mai mare nici inamicul cel mai încarnat nu-ți poate croi.

Și nu e mirare că s'a primit propunerea ștergerii reuniunilor învățătoresști și a ajuns conclud în sinodul arhidieceșan prin astfel de înjosiri, pentru-că dacă vom examina cu toată serioșitatea membrii din care se compune această înaltă corporațiune bisericească, ne vom convinge, că mulți ocupă numai locul fără a ști mersul școalei și fără a pricepe chemarea ei.

Pentru aceea, fraților colegi, trebuie ca să desvoltăm o lucrare energetică din toate puterile, ca în viitor să trimitem bărbați cunosători ai cauzei școlare, ca astfel nu fiecă laic să voteze despre ceea-ce nici ideii nu are, prin ce apoi, cu votul său, să aducă un atare conclud ce jignește interesele naționale și degradează nu numai învățătorimea și cu ea școala română, dar' mai mult discreditează pe însuși autorul seu, pentru-că: Marele Șaguna la compunerea statutului organic a avut în vedere timpul, impregiurările și gradul de cultură și instrucțiune a poporului nostru, fiind silit a aplica de preoți și învățători astfel de oameni, cari azi deloc nu ar mai corăspunde; de aceea dar' a dispus în stat. org. §. 130 »Conferențe învățătoresști«, cari acum de peste 20 ani s'au șters, înlocuindu-se cu »reuniuni învățătoresști«, ai căror membri azi sunt până la unul toți maturi, toți bărbați cu știința, cultura și civilizațiunea necesară, apți de a se conduce pe sine.

Și tocmai din punctul acesta de vedere întrebăm: Pentru-ce se nu avem reuniune? când frații noștri din dreapta Murășului, în diecesă Aradului, pe baza statutelor aprobate de ministrul r. u. și-au ținut adunarea generală, în primăvara anului acestuia, și au raportat, despre ce personal m'am convins, și cred că vor raporta totdeauna rezultatele cele mai îmbucurătoare.

Pentru-ce nu suntem maturi a ne conduce? când în expedițiunea noastră de peste 20 ani am raportat rezultatele cele mai frumoase și nici-când nu am avut lipsă nici nu am fost constrinși la sfaturile d-lor propunători din Sinodul arhidieceșan.

De ce se fim sub tutela unui comisar consistorial, care nu cunoaște școala română respective metoda singuratecelor discipline școlare, care era obiectul conferențelor de odinioară?

Apoi dacă nu suntem maturi, pentru-ce vine Consistorul arhidieceșan și ne pune de obiect al debaterilor: »Observări asupra planului de învățământ din 1881 cuprins în normativul școlar?« pentru-că tot ce nu-î copt e stricacios. Prevăd însă politica de a-ți face o lege din lege cu tine însuși, și tu care ești declarat de nematur să dai sfaturi și deslușiri! Pentru-ce s'a abătut Sinodul arhidieceșan dela conclusele Congresului național bisericesc din 1895 Nr. prot. 110 și dela regulamentul statorit atunci §. 150, care normează împărțirea învățătorimii în »reuniuni învățătoresști«?

Oare dacă această supremă corporațiune, »Congresul național bisericesc«, ordonează »reuniunile învățătoresști«, nu este degradător

pentru Sinodul arhidieceșan a schimba acel conclud fără nici o autorizație?

Consistorul dă circulare de supunere necondiționată, pentru împlinirea prescrișelor sale, pe când Sinodul arhidieceșan nu se supune concludelor și legii dictată de suprema autoritate bisericească? »Exempla trahunt«.

Sunt concludce cu cari Consistorul nu s'a grăbit a le inactiva așa ca cu acesta. Sperăm, că acest conclud îl vor mai cerne prin sita specialiștilor și vor ajunge la adevărata convingere, că în întreaga arhidieceșă nu există învățător, care se nu fie pentru reuniune. Unde este dar' consimțământul la formarea legii?!

Și tare îmi place a crede, că Consistorul arhidieceșan, conformându-se concludului congresual, pe care l'a trecut cu vederea și care exchide acest degradător conclud al Sinodului, va veni la convingere și va raporta proximului Sinod arhidieceșan pentru introducerea reuniunilor învățătoresști dictate de »Congresul național bisericesc«, prin Regulamentul statorit în ședința X. dela 15/27 Maiu 1895, care până în ziua de astăzi, e lege fundamentală pentru întreagă metropolia.

Și până când legea aceasta nu o schimbă aceeași supremă autoritate, nici un Sinod eparhial, cu atât mai puțin cel arhidieceșan nu e iertat să-și facă alte legi de ocărnuire.

Să vede, că deși a trecut ac »Regulament pentru organizarea învățământului în școalele populare« prin mâinile multor membri din Sinod, dintre cari unii sunt membri ai Congresului, cari chiar cu votul lor au contribuit la concludul congresual menționat, totuși și-au uitat de »drepturile și datorințele supușilor«!

Îngrijat de această nedreptate ce ni-s'a făcut și cunoscând gradul de cultură, știință și civilizațiune al învățătorilor noștri, cari rivalizează cu învățătorii altor confesiuni mai libere în desvoltare și mai bine dotați, mă asociez cu contrații ce se interesează de soarta învățătorilor și a școalei noastre.

Ear' fraților colegi, în aceste momente de grea încercare, vin a le împărțăși părerea mea.

Să mergem cu toții la »conferențe« și pro primo consfătuindu-ne să cerem cu insistență dela comisarii consistoriali să ne pună spre desbatere: »Conferențe sau reuniuni învățătoresști vrem noi«?

Ear' în protocol dorița noastră generală basată pe legea congresuală, să fie precisată că cu toții cerem reuniuni învățătoresști, adecă nu cerem nici mai mult nici mai puțin decât numai aceea ce ne-a dat Congresul național bisericesc în 1895 Nr. prot. 110 și este valid, ba obligator pentru întreagă metropolia.

Privitor la observări asupra planului despre care s'a mai discutat în reuniunile noastre ar fi bine să mergem pregătiți, ori apoi să ne reținem dela ori-și-ce discuție mai departe.

Ear' dacă la recursul nostru nu ni-se va împlini dorița, la alte conferențe, cu altul nu voiu participa, pentru-că mă simt destul de apt și matur pentru a mă conduce.

Veritas.

Conferențe ori Reuniuni învățătoresști?

— Vocea unui învățător —

Învățătorimea română gr-or. din arhidieceșă transilvană, după o emancipațiune de 30 de ani, earăși a ajuns, fără voia sa, la începutul de odinioară, la conferețe învățătoresști.

Și scump era acel început! pentru-că părintele școalei noastre, »Marele Andreiu«, știind miseria intelectuală a poporului nostru,

trebă: »Anicuța neică, ce ai văzut, ce ai auzit, de 'mi-ai aruncat inelul? Spune, că moare soru-ta cea mare.

Ea îi răspunde: »Las' se moară.«

Atunci el o mai întrebă odată și ea îi zise: »N'am văzut nimic.« El ear' îi zise: »Spune că moare soru-ta.

»Las se moară.«

Atunci se auzi un șgomot mare, pare-că s'ar fi cutremurat pământul, și nu se mai auzi nimic. A doua zi murî soru-sa.

Peste noapte ear' se pomeni cu el, întrebându-o tot ca în seara trecută, și ea îi răspunde tot că nu a văzut nimic, nu a auzit nimic, și el ear' îi spuse, că moare soru-ta mijlocie, ea îi răspunde: »Las' se moară«, și a doua zi soru-sa murî.

În sfârșit tot așa veni el în toate serile, până-ce murî și mumă-sa și tatăl seu și mai rămase ea singură; când veni și rëndul ei, ea se duse mai înainte la moașa satului și îi povestî toate întâmplările, spunându-i, că în noaptea aceea îi vine și rëndul ei, moașa îi zise: »Bine, lasă că îngrijesc eu de tine, se n'ai nici o grije.«

Noaptea strigoii veni și ear' o întrebă: »Anicuța neică, ce ai văzut, ce ai auzit, de 'mi-ai aruncat inelul?« Și ea îi răspunde așa: N'am văzut nimic, n'am auzit nimic. El îi zise: »Spune, că mori și tu.« »Las' se mor«, și a doua zi murî și ea.

Atunci veni moașa satului se o îngroape, o spală, o găti trumos, și când se o ducă afară din casă, puse de sparse zidul sub ferăstră și o scoase pe acolo, și în loc se o ducă și se o îngroape la biserică, o îngropă la o răspântie de drum.

După câteva zile răsări o garoață frumoasă de pe mormântul Anicuței și în curând și înflori toate frumos.

Intr'una din zile trecu împăratul cu oști-rea pe acolo, și cel mai din urmă soldat văzu garoața și vră se o rupă, dar' deodată se pomeni cu o palmă și o voce zicându-i: Tocmai tu te-ai găsit se mă rupi, ticălosule? Trecu împăratul, oficerii, și nu au îndrăsnit se mă rupă.

Ceialalți soldați stătură în loc și se uitau în toate părțile se vază, cine ocărește pe tovarășul lor, dar' nu văzură pe nimeni și-l întrebără, el le spuse că garoața îl ocărește.

Atunci mai mulți se grămădiră impregiurul florii și uitându-se se mirau, cum poate o garoață se vorbească. Văzând oficerii că soldații stau în loc, începură se strige la dinșii, cum au putut se-și părăsească rëndurile, atunci ei le spuse pricina, și astfel dela unul până la altul ajunse șgomotul până la împăratul de astă floare minunată.

Atunci împăratul veni și el se o vază, și mărturisî, că nu a mai văzut o a doua garoață mai frumoasă ca aceea, și puse îndată de o scoase cu rădăcini cu tot și ordonă ca se o pună într'o oală din cele mai frumoase și se o pună în odaia lui de dormit, și așa se și făcu. Acum garoața din drum ajunse la împăratul. Câteva zile împăratul nu voise se ese se mănânce în sofragerie cu oamenii curții și ceru ca se i-se așeze masa în odaia lui. Mai înainte de masă el avea obicei se se plimbe puțin prin grădina, ca se-și facă poftă de mâncare.

În timpul acesta cât lipsi împăratul, garoața eși din ghiveci, se dădu de trei-ori peste cap și se făcu o fată frumoasă, se puse la masă, și mănă, apoi ear' se dădu peste cap și se puse ear' în ghiveci, când veni împăratul la masă, găsi toate bucatele mănăcate și farfuriile cu gura în jos.

Când văzu el aceasta, strigă numai decât

pe servitor și-l întrebă, că ce este aceasta? Sluga cade în genunchi, spunând că el nu știe nimic, deoarece-ce nimeni nu a intrat acolo.

Împăratul îl iertă și ceru altă mâncare, zicându-i, că a doua-oară se nu se mai întempe așa, că unde îi stau picioarele îi va sta capul.

A doua zi ear' se întemplă tot așa, și tot așa până de trei-ori, atunci împăratul își perdă răbdarea și se puse el la ușe ca se păzască, și când intră în casă găsi tot mănăcat și în casă nimeni, căută el peste tot locul, până și sub pat, dar' nu găsi pe nimeni.

Atunci se hotărî se se ascundă în casă, ca se vază cine îi mănăncă bucatele, și spre marea lui mirare, văzu garoața, că ese din ghiveci, se dă de trei-ori peste cap și se face o fată tină și frumoasă.

El o lăsa se vază ce face. Ea se puse la masă, mănă, beu, întoarse ear' farfuriile, dar' când era se se dee peste cap, împăratul ese din ascunzătoarea lui și o ia în brațe zicându-i: »A, d-ta mi-ai fost hoțul, acum te-am prins și vei fi a mea«, și după o săptămână făcu o nuntă cum nu a mai fost de atunci la nici un împărat.

Trăiră ei fericiți aproape un an și avură un copil foarte frumos. Intr'una din zile împăratul plecă la vânătoare pentru mai mult timp și Anicuța rămase singură pentru întâia-oară de când se măritase.

Când se inseră, ea început deodată se se gândea, că dacă ar afla strigoii, că ea trăește, poate ear' ar veni, și așa se și întemplă, că noaptea se și pomeni cu el la ferăstră zicându-i: »Anicuța neică, spune ce ai văzut, ce ai auzit, de 'mi-ai aruncat inelul?« »N'am văzut nimic, n'am auzit nimic«.

»Spune, că îți moare copilul,« și ea răs-

punde: »lasă se moară«, și a doua zi murî copilul.

Ea nu-l îngropă, de drag ce-i era, ci făcu un leagăn de mătasă și-l așeză în grădina; când va bate vântul se-l legene, și îndată trimise după moașa satului, care o mai scăpase, se o întrebe ce se facă.

Atunci moașa o învță ce se facă, precum o se vedeți și d-voastră; când inseră, ea se băgă într'o ladă și când veni strigoii noaptea și o întrebă ear', ea început se-și spună tot dela început, precum știți și d-voastră; zicând la fiecare cuvânt: »Crepare-ai și n'ai mai fi«, când se isprăvi tot ce se întemplase atunci strigoii îi zise:

Acum am aflat tot și-ți dau tot ce 'ți-am luat, se-ți învieze toate neamurile, tatăl tău, mamă-ta, surorile și copilul.

Și deodată se auzi un șgomot mare, o uruitură și un trăsnet, de se cutremură tot palatul, strigoii plesnise și Anicuța scăpă de el.

A doua zi găsiră în curtea palatului o grămadă mare de cenușe, în care se prefăcuse strigoii, și astfel scăpă biata Anicuța, apoi chemă pe moașa satului și-i dădu o mulțime de daruri și trimise se caute și pe rudele ei, și le aduse în palat.

Pe surori le mărită după oameni buni și pe părinți îi țină lângă dinsa până la adânci bătrânețe. Ea trăi mult ca împărăteasă și mai avu și alți copii, de care se bucura mult, fiind toți frumoși și înțelepți, și poate va fi trăind și astăzi, nu pot ști, că nu am mai fost de mult pe la dinsa, măcar că eram prietene bune.

E. D. C.

ȘTIRI POLITICE

Regele Carol în Viena.

Sâmbătă la ameză a sosit în Viena M. S. Regele Carol cu Regina României, pentru a privi expoziția iubilărie.

În pavilionul Bosniei, M. Sa Regele Carol, s'a întâlnit, din întâmplare, cu M. Sa Regele Alexandru al Sârbiei, salutându-se foarte cordial și convorbind mai mult timp.

Despre expoziția însăși, M. Sa Regele Carol și-a exprimat mulțumirea, zicând că nici o expoziție de până acum nu l-a surprins atât de mult, ca aceasta, prin bogăția noutăților pe cari le-a admirat.

Regele Sârbiei și moștenitorul de tron muntenegrean.

Din Karlsbad se vestește, că acolo se vor întâlni în curând regele Alexandru al Sârbiei cu Danilo, moștenitorul tronului muntenegrean.

CORESPONDENȚA

Alegerea de notar în Bobâlna.

Bobâlna, August, 1898.

D-le Redactor,

În 4 August a. c. s'a întâmplat alegerea de notar în comuna Bobâlna. Alesul notar, dl Székely Ákos, încă cu săptămâni înainte știa deja cu siguranță, că dînsul va fi ales, ba știa și aceea, că cine vor mai fi încă puși în candidație, și anume Bugyul Sándor, notar în Hărău și Ioan Pop, despre care însă nu s'a știut că e Român, deoarece pe lângă că e străin, și numele i-s'a cetit Papp János, și așa poporul a ținut că e și dînsul vr'un Ungur.

Cu conducerea alegerii a fost încredințat din partea dlui vice-comite Hollaky, pretorul Misinszki Vilmos din Geoagiu, care chemând la sine câteva birae și inteligenți români, între cari și Koszta Bay Vazul (pe românește Vasile Costea Baesteanul, după-cum se subscrisa mai de demult, pe când era mai sărăcuț), i-a făcut de au votat cu toții pentru Székely, care în trei rînduri a fost întemnițat. Prima-dată pe 2 ani, pentru defraudare de bani publici oficioși dela postă, pe timpul când a fost postar în comuna Ruși, actele acestei cauze criminale se află sub nrul V. e, 79/157—1882 în arhivul tribunalului din Deva; a doua-oară a fost judecat de tribunalul din Deva la 6 luni pentru-că și-a bătut grav soția, însă Curia reg. i-a redus-o la 2 luni, pe cari le-a petrecut în închisoarea din Deva, a treia-oară a fost pedepsit pentru opunere contra persoanelor oficioase din Jeledinți, când a voit să împuște pe Görög György acum vre-o 5—6 ani.

Toate acestea dovedesc ce trecut demn de un atestat de paupertate are acest om, și cu toate-că cei mai mari au cunoștințe despre aceasta, totuși l-au ales.

Ce zici la toate acestea, dle ministru? Pe când într-o parte a țării se pune premiu celor-ce vor pune mâna pe capul lui Krivány pentru defraudări, pe atunci într'altă parte se aleg de notari astfel de oameni, cari pentru aceleași fapte au fost întemnițați.

În ziua alegerii membrii din comuna Bobâlna și Folt s'au întrunit în casele dlui preot Dionisiu Lula pentru a se sfătui, ca cu toții să fie pentru alegerea ori-și-cărui candidat Român, dacă acela va fi om de cinste și cu purtări bune.

N'au fost însă de părerea aceasta membrii Nicolae Blagianu, Lazar Filip și George Mania din Bobâlna, cari încă înainte și-au dat votul lor pentru Székely, alesul domnilor.

Dl preot gr.-cat. Petru Iancu în loc ca să stăruie și dînsul pe lângă popor pentru alegerea unui candidat român, umbra singur pe stradă numai ca să nu convină cu nimeni, cu toate-că într-o scrisoare privată dela Ioan Pap a fost rugat ca să stăruie pentru alegerea lui, recomandându-se de Român bun. Dl preot Iancu însă nu numai că n'a stăruit cu nimic pentru reușirea lui, dar' n'a făcut aceasta cunoscută nici barem altor alegători, ca să știe că se află și un candidat român.

Unealtă scârboasă la această alegere s'a făcut și preotul gr.-or. din Boiu David Budoiu.

Pe membrii din Cigmău i-a adus executorul Rosengarten ca pe o ciurdă de vite, venind călare înaintea lor.

Sala de alegere, atât era de îndesată de alegători și nealegători, încât mulți inteligenți au fost siliți să rămână pe-afară.

Când pretorul Misinski cetește pe cei 3 candidați, numai decât se scoală preotul David Budoiu, și făcând un semn poporului, fără însă a fi ascultat, strigă că să fie ales Székely Ákos, la ce pretorul Misinszki s'a și grăbit a zice: *Deoarece votisare n'a cerut și n'a*

insinuat nimeni, declar de ales cu aclamațiune pe Székely Ákos, ceea-ce vîzînd poporul, s'a departat cu indignare.

Contra acestei alegeri și a procedurii se zice că s'a făcut recurs din partea celor competenți. B.

Spania și Statele-Unite.

Din Washington se telegrafează, că Mak Kinley ar fi dat trimisului american toate îndrumările de lipsă asupra păcii. În urma acestora, America își anexează insula Luzon, celelalte insule le primește Spania înapoi, dacă va garanta, că Americanii de pe ele vor fi egali tratați cu Spaniolii, în privința comerțului pe toate insulele, și dacă Spania va ceda insulele Filipine altei puteri europene.

Sampson își renovează cu urgență flota sa de război, pentru-ca la congresul de pace, trimișii americani să atragă asupra ei atențiunea celorlalte puteri.

Se zice că locuitorii insulei Hava ar fi luat jos steagul havan de pe edificiile publice, și l'au înlocuit cu cel american.

Mak Kinley zice în proclamația sa, că oficialii ce de present ocupă posturi pe la oficiile publice pot să rămână și mai departe în postul lor, dar' vor fi siliți să depună jurământ de fidelitate față de America.

Programa

concertului și teatrului ce se vor da din privilegiul adunării generale a „Asociațiunii” în zilele de 26—29 August a. c. la Beiuș.

a) *Prolog*, de Iosif Vulcan. Persoanele: Poetul dl George Ciuhandu, Moșneagul dl Nicolae Mihulin, O doamnă d-șoara Veturia Papp, Un domn dl Vasile Nicoruța, Al 2-lea domn dl Ioan Pocioian, Al 3-lea dl Ioan D. Szilágyi. Cor, călușeri, horă.

b) *Concert*.

1. a) C. Porumbescu: »Marșul cântăreșilor«, b) Fl. Dumas: »In pădure«, cântate de corul organizat pentru festivitățile Asociațiunii sub conducerea dlui prof. Nicolae Diamandi. 2. I. Volksbrenner: »Le fou«, exec. la pian de d-șoara Lucreția Murășan. 3. C. Porumbescu: »A căzut o rază lină«, duett, cântat de d-șoarele Ida Papp și Vioara Ignatu, acomp. la pian de d-na Hortensia Suci n. Paguba. 4. V. Alexandri: »Balcanul și Carpatul«, poezie, decl. de d-șoara Mărioara Zigre. 5. a) N. Popovici: »Hora dobrogeană«, b) G. Dima: »Sub fereastră mândrii mele«, exec. de cor. 6. a) Haydn: Sonata No 17 »Es dur«, b) »Op. posth. »Valse e. moll«, exec. la pian de d-șoara Aurelia Cionca. 7. a) Thomas: »Arie de mignon«, b) I. Murășianu: »Flori de nufăr«, c) Bizet: »Pastorale«, solo cântate de d-șoara Valeria Papp, acomp. la pian de d-na Elena Pavel n. Boiș. 8. G. Coșbuc: »Regina Ostrogoților«, poezie decl. de d-șoara Veturia Papp. 9. a) I. Murășianu: »Peneș Curcanul«, b) G. Dima: »Mândruță de demult«, exec. de cor. 10. a) I. Murășianu: »Olteanca«, b) I. Murășianu: »Capriciu«, exec. la pian de d-șoara Aurelia Cionca. 11. a) I. Murășianu: »Departate clopotul sună«, b) I. Murășianu: »Trecuți valea«, c) G. Dima: »Mugur-Mugurel«, solo, cântate de d-șoara Valeria Papp, acomp. la pian de d-na Elena Pavel n. Boiș. 12. a) G. Dima: »Cucule cu peană sură«, b) I. Vidu: »Cât e țeara«, c) I. Vidu: »Toaca«, executate de cor.

c) *Teatru*.

»Soare cu ploaie«, comedie într'un act de Iosif Vulcan. Persoanele: Doamna Clitan, d-șoara Ileana Fabian, Doamna Brădescu d-șoara Veturia Papp, Profira, fiica ei d-șoara Vioara Ignatu, Lina, Tița, Mimi fiicele d-nei Clitan d-șoarele Amalia Lăpușan, Constanța Crișan și Marioara Steer, Pantelimon dl Aurel Crișan, Dumbrăvescu dl Iosif Măioresu, Ionel, student dl Ioan Ciordaș, Dușan dl Coriolan Steer, Conte Wladimir Klapatinsky dl Sabin Ignatu, O servitoare *.*. Un chelner dl Vasiliu Nicoruța.

Se petrece la băile dela Mehadia.

NOUȚĂȚI

M. S. Monarchul nostru la Buziaș. Este știut, că din privilegiul manevrelor, Impăratul va sosi la Buziaș, la a cărui gară va fi primit de către autoritățile și corporațiunile administrative, în frunte cu fișpanul comitatului Timiș. Tot fișpanul va prezenta și deputațiunile, dintre cari nici una nu va bineventa pe împărat cu vr'o vorbire separată. La Lőcse asemenea va fi bineventat numai de către fișpan.

Orăștia și miliția. În timp de trei săptămâni, au fost încuinate pe rînd în orașul nostru reg. de inf. nr. 2, 31, 50, 51, 62, 63, și 82; mai multe esc. de husari, 3 reg. de artilerie, batalioane de vînători, și 4 reg. de honvezi, cari și-au făcut exercițiile în divisiuni în jurul Orăștiei, ear' de aici au plecat pe rînd către Bănat, unde vor avea să manevreze înaintea M. S. Monarchului. Mercuri, după amiază, în săptămâna asta, au sosit cei din urmă soldați, 4000 honvezi, cari în dată a doua zi, Joi dimineața, au și plecat mai departe. Acum Orăștia se află fără miliție până în 8 Septembrie, când se va reîntoarce al doilea batalion dela reg. nr. 64, care staționează aici, ear' în locul unui batalion dela reg. nr. 82 va veni un batalion dela reg. nr. 63 din Bistrița.

Audiență la M. S. Regele Carol. Dl general Nepokoitschitsky, adjutantul Țarului, a fost primit Joi în audiență de M. Lor Regele și regina României, trimis fiind de Țar a preda Suveranilor români mai multe cadouri prețioase. Cadourile Țarului pentru M. Sa Regina se ridică la suma de 200.000 lei. Trimisul Țarului a remis M. S. Regelui și o scrisoare călduroasă a Suveranului seu.

Trei focuri într'o săptămână. Marți noaptea spre Mercuri, alarmă de foc a deșteptat pe locuitorii nostri. Focul a fost în partea orașului numită Mahala. A ars însă numai un șopru și niște nutreț, deoarece vecinii băgînd îndată de seamă, au alergat numai decât la fața locului și l'au stîns.

Joi în săptămâna aceasta, între orele 10 și 11 din zi alt foc a izbucnit într'un șopru al lui Pap Laci din strada Fabricii nr. 18, prefăcînd în cenușe șopru, un dughian mare, un grajd și o culină de vară. Causa izbucnirii focului este necunoscută. Proprietarul acestor edificii a fost asigurat.

Vineri, întocmai ca și Joi, pe la orele 10—11, earăși a izbucnit foc în șura plină cu nutreț a unui proprietar, dar' a fost îndată localizat, căci pompierii au grăbit la fața locului.

Concurs. La stațiunea docentală confesională din Petros se scrie concurs. Salar anual 300 fl. și trei orgii de lemne de foc. Cei-ce doresc a ocupa acest post să se înștiințeze senatulul școlar din Petros până în 29 August a. c.

Concert în Orăștie. Duminică în 28 August n. seara la orele 8 va avea loc în sala hotelului »Széchenyi« Concertul dat de d-na Irena de Vladaia, primadonă absolută dela opera comică din Paris, dela opera dramatică din Milano, Florența, Nizza, Verona, Sienna și București, cu concursul dlui Anastasie Petrovici, baritonist, dela opera mare din București. Acompaniamentul la pian va fi ținut de d-na Alina Scrob. O parte din venitul curat este destinat copiilor săraci. Bilete se capătă în prăvălia dlui S. Corvin și fiu. Loc rezervat 1 fl. 50 cr., loc I. 1 fl., loc II. 80 cr., parterre 50 cr. Onoratul public din Orăștie este rugat a lua parte în număr cât se poate de însemnat.

Trei medalii lubilare. »Wiener Zeitung« publică în nrul seu din 18 l. c. un ordin de armată al M. Sale și două autografe împărătești împreună cu dispozițiunile statuare referitoare la înființarea de trei medalii comemorative. Aceste medalii sunt: 1. medalie comemorativă pentru armată și gendarmarie; 2. medalie pentru oficanți și ampoiați de stat civili și 3. medalie de onoare pentru credință în serviciu de 40 ani.

Dl Dr. Gustav Weigand, distinsul filolog german, a fost săptămîna trecută la T. Severin, de unde a făcut mai multe excursiuni prin județul Mehedinți, studiind cu deamănuntul limba, moravurile și obiceiurile țeranilor români de prin acele părți.

Denumiri. Sôhalmi János, subnotar dela judecătoria cercuală din Bichiș, este numit de către ministrul de justiție ca subjude la judecătoria cercuală din Orăștie.

Asupra musicilor militare, o toaie germană aduce știrea, că începînd cu 1 Noembrie a. c., musicile armatei comune vor sta

exclusiv numai în serviciul armatei. Numai la privilegii toate deosebite vor cănta în locuri publice sau la vr'o sîrbare familiară, și și atunci numai cu concesiune dela ministerul de război.

Căsătorie. Dl Dr. Franz Statečny, medic de regiment, își va sîrba cununia cu d-șoara Elise Kootz mîne, Duminică, în 28 l. c. — Le dorim fericire!

Înmulțirea armatei germane. »Kölnische Zeitung« aduce știrea, că Germania își va înmulți armata cu 16.000 oameni, ceea-ce față de creșterea populațiunii nu e ceva prea însemnat. Reședința noului corp de armată va fi orașul Mainz.

Moarte pe tren. Pe drumul dintre Poarta-orientală și Teregova a murit săptămîna trecută subit d-na Simonidis, soția dlui Constantin Simonidis, mare proprietar din București, care voia să călătorească spre Viena. Cadavrul a fost la stațiunea din Caransebeș dat jos din tren și dus într'un hotel, până-ce a venit concesiunea dela ministru, spre a-l putea transporta la București. D-na Simonidis este o femeie dintre familiile cele mai de frunte ale Athenei, Grecia, și odinioară a fost damă de onoare a reginei Greciei. Un frate al ei e de present ministru al Greciei.

Congresul editorilor de ziare din Ungaria s'a ținut zilele acestea în Budapesta. Între altele a decis, să se adreseze parlamentului și ministrului de finanțe cu un memorandum, în care să ceară cassarea timbrului pe publicațiunile-anunțuri din ziare.

Bismarck despre Români. »Hamburger Nachrichten«, organul familiei Bismarck, anunță, că s'a pus deja în lucrare capitolul privitor la România din memoriile prințului Bismarck. Organul german adaugă: »Acest capitol, care va cuprinde 138 pagini, conține descoperiri senzaționale privitoare la Români și o indicație sau prorocie măgulitoare pentru viitorul întregului popor român«.

Țarina și fumatul. Un ziar englez povestește, că damele de onoare ale Țarinei sunt în cea mai mare agitație, pentru-că Suverana le-a rugat, — ca să nu zicem le-a ordonat, — să nu mai fumeze țigări în fața ei. Ele au redactat o petițiune ca să obție revocarea acestui ucaz și invoacă drept argument exemplul că toate persoanele de sînge regal fumează. Între altele ele citează pe Impărăteasa vîduvă a Rusiei și pe sora sa, princesa de Wales, pe Impărăteasa Austriei, Regina-Regentă a Spaniei și aceea a Portugaliei. Dintre princese, ele mai citează pe princesa Irena, soția prințului Henri de Prusia, sora Țarinei.

Logodnă. Dl Cornel Munteanu, sergent-major dela reg. de inf. nr. 82 și d-șoara Ana Roșca din Orăștie, logodiți.

POSTA REDACȚIEI.

Dlui I. E. C. în C. Vă mulțumim pentru cele trimise. Pentru nrul de față a sosit tocmai când aveam foaia sub tipar, deci prea tîrziu. În nrul viitor de sigur.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului tipografic »Minerva«, societate pe acții în Orăștie sînt prin aceasta invitați în sensul §-lui 18 al statutelor la a

VIII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea în Orăștie la 29 Septembrie 1898 st. n. la 3 ore p. m. în localul institutului (Strada Berăriei) eventual la 16 Octombrie a. c. la casă să nu fie întrunit numărul acționarilor, sau lipsind reprezentarea voturilor la adunarea din 29 Septembrie a. c., recerute conform §-lui 24 din statutele societății.

Obiectele puse la ordinea zilei sînt:

1. Raportul direcțiunii despre activitatea institutului și despre rezultatul gestiunii anului din urmă.

2. Raportul comitetului de supraveghere.

3. Decisiunea asupra compturilor anuale.

4. Decisiunea asupra profitului curat.

5. Fixarea prețului marcelor de prezență.

6. Alegerea alor 5 membri în direcțiune.

7. Alegerea comitetului de supraveghere.

8. Exmiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal, luat în adunarea generală.

9. Eventuale propuneri făcute în sensul §-lui 28 din statutele societății.

Orăștie, în 26 August 1898 st. n.

Direcțiunea.

Știri literare.

„*Moda ilustrată*“, ce apare în București, Str. Sărințar nr. 11 e din ce în ce mai plăcută și vrednică ca să o aibă familiile române. Nrul 31 are un conținut bogat. Afară de tipurile de haine și descrierea lor pentru dame mai cuprinde și un roman, poezii, navelă etc., foarte plăcute. O recomandăm în-deosebi damelor române.

„*Gramatica Română*“ pentru școlile primare este titlul unei noue cărți ce a apărut, edată de profesorul Ioan Petranu din Arad. Se ocupă într'însa cu propozițiunea simplă curată.

O istorie populară a războiului ruso-romano-turc din anul 1877—78 va esi în curând în tipar din mâinile peană a poetului G. Coșbuc. Cei cari au avut ocazie a asculta câteva probe ceite de poet, laudă cu deosebire limba frumoasă a lui și puterea intuitivă, cu care descrie episoadele. Putem deci fără îndoială să ne așteptăm la o îmbogățire a literaturii noastre cu o lucrare de adevărată valoare literară.

FEL DE FEL

Un ultim cuvânt. Dl Al. Radu a tradus după Weber următoarea epigramă:

Un om văzū pe dracu într'o icoană
Ținând în a sa ghiară o cocoană...
„Ea nu-i a mea“, — exclamă el voios:
„A mea de sigur ochii i-ar fi scos.“

Varietate hazlie. Cetățeanul Păcală intră la un librar.

— Te rog, domnule, să-mi dai o carte de cetire pentru copilul meu, care merge la școală.

— În ce clasă e?

— Cum?

— Te întreb, dacă e în clasa întâiea, ori într'a doua, ori într'a treia...

— Oamenii săraci nu pot umbla cu trenul; ei merg pe jos.

Cum cugetă fiul despre tatăl seu. În etate de 10 ani fiul crede, că tatăl seu știe foarte mult; în etate de 15 ani el tocmai atât știe cât tatăl seu; tinărul de 20 de ani crede, că știe încă odată cât tatăl seu; în vîrstă de 30 de ani abia mai poate cere sfat dela tatăl seu; în etate de 40 de ani, că totuși tatăl seu știe cu ceva mai mult; în etate de 50 ani a cere sfaturi dela tatăl seu și când es de ani — când tatăl nu mai trăește crede, că răposatul tată totuși a fost cel mai înțelept din lume.

O floare curioasă. — În provincia Oaxaca din Mexico, există o floare, care în cursul zilei își schimbă culoarea în trei feluri. Când se face ziuă este albă, apoi cu cât soarele se înalță, ea se roșește treptat, așa că la 12 ore este de tot roșie, începe apoi să se coloreze încet-încet violet, încât la 6 seara este de tot albastră. În timpul nopții se albește ear, pentru a se roși îndată-ce soarele răsare. Floarea are un parfum frumos, pe care însă nu și-l dă de cât o oră sau două pe zi, când este roșie.

Mulțumită publică.

Ca să putem termina noua biserică din comuna noastră s'a milostivit a ne ajutata cu bani:

Ilustritatea Sa domnul Zeno Mocsonyi din Bulciu cu 10 fl.; dl Iosif Popescu din Cerbia ni-a trimis bani dela popor la lista nr. 378 suma de 3 fl. 10 cr.; la lista nr. 1207 ni-a sosit dela Oficiul paroch. din Greovacz 1 fl.; cu lista nr. 1112 ni-a sosit din Săcașul-Unguresc prin on. Oficiu paroch. dela 27 contribuenți 4 fl. 40 cr.; dl preot Pavel Popa din Sialacuta ni-a trimis la lista nr. 86 suma de 3 fl.; dl Maurițiu Klein din Gurasada ni-a trimis cu lista nr. 95 suma de 2 fl.; dl George Popoviciu, preot în Cliciova ni-a colectat cu lista nr. 1063 dela 27 contribuenți 7 fl. 45 cr.; dl Teodor Baianț, preot în Românești ni-a trimis la lista nr. 1086 suma de 2 fl.; cu lista nr. 1561 dl preot Teodor Vusean din Bucuroaia ni-a adunat dela 2 contribuenți 2 fl.; dl Iosif Indrieș, comerciant în Băcăinț ni-a trimis la lista nr. 61 suma de 1 fl.; cu lista nr. 1206 ni-a colectat dl preot Mateiu Popoviciu din Goruia dela 2 contribuenți 5 fl. 50 cr.; la lista nr. 1665 ni-a

trimis dl preot George Leucuța din Coroiu dela comuna bisericească 1 fl.; dl Alexandru Pătrău, preot în Chergeș ni-a trimis la lista nr. 106 suma de 1 fl.; dl preot Ioan Balșan și soția din Bulbuc ni-a trimis la lista nr. 46 suma de 5 fl.; dela on. comitet paroch. din Chișorosin am primit la lista nr. 1543 suma de 1 fl.; dela on. Oficiu paroch. din Sacul am primit cu lista nr. 1051 dela 2 contribuenți 80 cr.; dela on. Oficiu paroch. din Fizeș am primit la lista nr. 1243 suma de 1 fl.; dela on. Oficiu paroch. din Birchisș am primit cu lista nr. 1431 suma de 1 fl. 40 cr.; dela biserica gr.-or. din Almaș am primit cu lista nr. 1332 suma de 1 fl.; dl preot George Popescu din Musca ni-a adunat cu lista nr. 1499 dela 43 contribuenți 4 fl. 73 cr.; dl preot Nicolae Cristea din Valea-Bulzului ni-a trimis la lista nr. 325 suma de 1 fl.; dela on. Oficiu paroch. din Rudaria am primit la lista nr. 1019 suma de 4 fl.; dl preot Ioan Murgu ni-a colectat cu lista nr. 1188 din Sasca-Montară dela 4 contribuenți 1 fl. 50 cr.

Mulțumim în numele credincioșilor nostri pentru toate aceste binefaceri. D-zeu le răsplătească cu bine ceresc, atât donatorilor cât și celor cari au ostenit pentru noi.

Mulțumim sincer dlui Florean Budiu din Zam, că și de astădată s'a arătat foarte marinos de ne-a donat 50 legături de lațuri în scopul pregătirii unui gard în giurul bisericii, încât prin aceasta lipsita noastră biserică e scutită de o cheltuială însemnată.

Cămpuri-Surduc, la 8/20 August 1898.

La însărcinarea comunei bisericești:

Ioan Budou,
preot.

George Igrăș,
epitrop.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barițiu.

Szám 593—1898
kir. végrh.

(376) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirott kir. birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szásvárosi kir. jbiróságnak 2344/1898. polg. számu végzése folytán Dr. Böck Arnold szásvárosi ügyvéd által képviselt Braunn Ignacz budapesti czég mint alapfoglaltató javára Hirsch Izidor kudsiri lakos ellen hátralékos 99 fl. 18 kr. toke, ennek 1897. évi julius hó 29-étől járó 6% kamatai, és 60 frt 68 kr. eddiggi és 3 frt árverési kitüzetési költségek erejéig elrendelt kieligítési végrehajtás alkalmával biróilag le és felülfoglalt 550 frtra becsült teljesen felszerelt szikvizgyár és üvegek és gyapotból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek megtartására, a szásvárosi kir. járásbiróságnak 1898. évi V. I. 136/3. számu végzése folytán határidőül Kudsir községében levő adós lakására 1898. évi augusztus hó 31. napjának délelőtti 9 órája kitüzetik azzal, hogy az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében az érintett ingóságok csakis készpénz mellett és esetleg becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Szásvároson, 1898. évi augusztus hó 8-án.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

Bekanntschafft.

In einer Provinzstadt Siebenbürgens sucht ein kaufmännisch gebildeter junger Mann, Christ, 30 Jahre alt, der 3 Landessprachen mächtig, selbstständigen Gemischtwaarenhandlung Bekantschaft eines Mädchens oder Kinderlosen Witwe behufs Ehe kennen zu lernen. Konfession Nebensache, Mitgift 1000—2000 fl. für das Vergrössern des Geschäftes jedoch erwünscht Briefe mit Beischluss der Photographie zur adressieren Wilhelm Kirchberger, Broos, Siebenbürgen. Discretion Ehrensache.

(374) 2—3

„CASSA DE PĂSTRARE ÎN MERCUREA“

SOCIETATE PE ACȚII

Primește depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

1. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 30 zile cu 5%.
2. Depuneri făcute de particulari cu anunț de 3 luni cu 5¹/₂%.
3. Depuneri făcute de biserici, șoale, corporațiuni culturale, ori cu scop de binefacere cu 6%.

Permițând starea cassci, depunerile se replătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin societate. Regulamentul special pentru depuneri, la cerere se trimite ori-și-cui gratuit Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se resolvă cu reîntoarcerea ei.

(291) 15—

DIRECȚIUNEA

„Casei de păstrare în Mercurea“

SOCIETATE PE ACȚII

ATELIER de TEMPLAR

Drumul țerii Nr. 3.

Casa proprie.

și

DEPOSIT DE OBIECTE FUNEBRALE!

Subscrisul îmi iau voe să atrag binevoitoarea luare aminte a onor. public din Orăștie și jur, asupra bogatului meu magazin cu tot felul de

Mobile de casă

precum: scaune, paturi, mese, dulapuri, canapele, etc. ce se află totdeauna gata, ori, la dorință, se gătesc după plac și în grabă!

Îmi recomand mai departe

Depositul de lucruri trebuincioase la înmormântări,

precum:
sicriuri,
de
aramă, nuc,
goron și de
brad,
pompoase ori
simple;

cruci,
cununi de mort,
și toate
pânzele
de
lipsă!

Sunt 19 ani decând am aceste bogate magazine, în casele mele proprii (drumul țerii Nr. 3), ear' acum le-am arangeat și îmbogățit de nou și temenic.

Rugând onoratul public pentru numeroase comande, îi promit lucru bun cu prețuri foarte ieftine!

George Brassai

(145) 3—15

măsar.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(293) 20—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5¹/₂, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde marfuri și produse;
- 5) arândeaza și exarândeaza realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate resolve și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1898.

Direcțiunea.